

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket.”

2010. július-augusztus

- Zsid 3, 7–8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Sikter János (ev. lelkész, Porrogszentkirály)

Július hónap igéje: Térj meg hát Istenedhez, tartsd meg hűségesen a törvényt, és reménykedj szüntelenül Istenedben! (Hós 12,7)

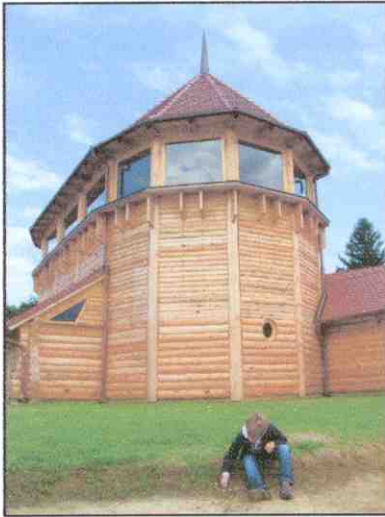
Végre itt a nyár! Igaz, hűvös széllel, sok esővel, de itt van. Amikor ezeket a gondolatokat írom, éppen tanévzáróra készülünk. Lehet tervezni a nyarat, nyaralást. Újra meg újra eszembe jut ilyenkor egy

gyermeknek kiadott CD-n hallható ének többször is megismételt mondata: „Nyáron nincs szabály!” Nyilván az énekszerző azt akarta kiemelni, hogy a nyári szünetben nincs iskolai csengőszó, nem kell házi feladattal készülni, nem kell a tanárra figyelni stb... Ilyen értelemben szabad, de sokszor felelőtlen is a tanulóifjúság.

A „Nyáron nincs szabály!” felelőtlensége engem akkor döböntett meg félelmetes erővel, amikor a Balaton mellett autózva egy gyermek holttestét láttam letakarva az egyik kereszteszódésnél. Mellette összetört biciklijé, kicsit odébb az autó, mely elütötte. Nyaraló volt a gyermek is, nyaraló volt az autós is. Az nem derült ki számomra, hogy ki volt a hibás, de valaki nem törődött a szabállyal. A szabadság, a nyaralás ideje – pláne, ha külföldön történik – sokak számára jelenti a féktelen örömeit, parttalan élvezetek lehetőségét.

Hóseás próféta a törvény megtartására hívja fel a figyelmünket. Úgy gon-

dolom, nem véletlen, hogy júliusban, a nyár közepén figyelmeztet minket ez az ige. Nyáron is van szabály, van törvény, amihez igazítani kell életünket, szabadságunkat, akár még nyaralásunkat is. Amikor az ember kikerül a megszokott környezetéből, amikor olyan emberek társaságában tölti szabadidejét, akikkel lehet, hogy soha többet nem találkozik – legyen felnőtt, vagy gyermek –, sokszor érzi azt, hogy mást, többet megengedhet magának, mint otthon, ahol ismerik.

Sokan gondolják azt, hogy a szabadság azt jelenti, semmi és senki nem számít. Semmi és senki nem parancsol nekem. A próféta a törvényre, a törvény hűséges megtartására szólít fel minket. A szabadság jelentse azt, hogy szabad vagyok betartani a szabályokat, szabad vagyok arra, hogy Isten törvényéhez igazítsam életemet. Akkor is, ha nem a megszokott környezetemben vagyok, ahol ismernek, ahol az év munkás, tanuló napjait töltöm, ahol hétről hétre meg kell felelnem tanárnak, főnöknek, a közösség elvárásainak.

De hogyan valósulhat ez meg, hogyan tudom a törvényt hűségesen megtartani? Megint csak Hóseás szava legyen előttünk: „Térj hát meg Istenedhez...” Aki nem számol Isten jelenlété-

vel, annak ez a mondat: Isten lát téged! – bizony kínos és fenyegető lehet. Aki kerüli az Urat, és nem akar tudomást venni róla, az az ember azt szeretné, hogy Isten se keresse őt. Nem akar viselt dolgairól elszámolni. Aki a sötétséghez és a sötétség cselekedeteihez szokott, az nem akar kimenni a viláosságra, nem akarja, hogy életére fény derüljön. Az az ember szabadulni akar Istentől, törvénytől, szabálytól, felelőségtől.

Az Isten közelében magát jól érző ember számára a szabadság nem az Istentől való megszabadulást jelenti. Számára a munka is, a tanulás is, de a nyaralás is Isten előtt történik. Tudja, hogy ha a tenger túlsó partján lenne is, az Úr ott is látná, tudna róla. És ez a 139. zsoltárból vett gondolat nem fenyegetésként lebegne előtte, hanem azzal a jóleső tudattal töltené el, hogy a Gondviselő munkájában is, nyaralásában is mellette van. Nemcsak a felelőségre vonás szigorával, hanem a féltő szeretet gyengédségével áll mellettünk, és vigyázza életünket. Így nem csak szomorúságunkat vagy félelmeinket, de örömeinket, boldogságunkat, szabadidőnk, szabadságunkat is Isten elé vihetjük, és az ő áldását tudhatjuk pihe-nésünkön is. Ez a tudat teheti felhőtlen-né, igazán gondtalaná életünket, akár a mindennapi munkánkat végezzük, akár a jól megérdemelt vakációnk idejét töltjük.

A „Nyáron nincs szabály!” felelőtlensége helyett a „...reménykedjünk szüntelenül Istenedben!” felelősége legyen a szívünkben. Ámen.

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület főbb információi, eseményei

- Kőszeg, 2010. július 4. vasárnap – templomszentelés

Tavaly június 24-én sárlavina árasztotta el a kőszegi evangélikus templomot. A katasztrófa után újjáépített műemlék templom szentelése ünnepi istentisztelet keretében lesz július 4-én, vasárnap. A 10 órakor kezdődő istentisztelet szolgálatát Ittész János püspök végzi. Ezen az alkalmon adnak hálát a 2009-ben megújult harangtoronyért és a templomparkért is.

További információ Baranyay Csaba lelkésztől kérhető a 20/330-9664 telefonszámon.

KÖZLEMÉNY

A MEE Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületének illetékes bizottsága által – a 2005. évi III. törvény 14. §-a valamint a 3/2003. (V. 23.) országos szabályrendelet rendelkezése szerint – lefolytatott parókusi alkalmassági vizsgálatot Bittner Abigél (Somlósőzlős), Győri Veronika Ágnes (Boba), Hasza Mónika (Szombathely), Manke-Lackner Eszter (Nagyalásony) és Pethő Attila (EHE, doktori iskola) beosztott lelkészek eredményesen megállították. A bizottság megállapította, hogy nevezett lelkészeink az önálló gyülekezeti lelkészi szolgálat végzésére alkalmasak; erre a szolgálatra megválaszthatók vagy meghívhatók.

Győr, 2010. június 10.

Ittész János s.k. püspök

Kedves Szülők és Gyermekek!

A Várpalotai Evangélikus Egyházközség
nyári zenei táborát szervez Várpalotán
augusztus 1–8. között

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt – elsősorban óvodás és általános iskolás korúakat, de idősebbeket is – nyári zeneovinkba, zenei táborunkba, gitár, basszusgitár, hegedű, brácsa, cselló, nagybőgő, furulya, fagott, klarinét, fuvola, trombita, harsona, kürt, tuba, zongora, harmónium, orgona hangszerekre és szolfézásra.

Részvételi díj: óvodásoknak ingyenes

- zeneiskolásoknak szállással: 19 000 forint.

- szállás nélkül: 14 000 forint.

Jelentkezési határidő: 2010. július 9.

Jelentkezni lehet: Tóth Attilánál

tel: 20/824-3478 vagy e-mailen: attila.toth@lutheran.hu

vagy

Patonai Ildikónál

tel: 70/324-4346 vagy e-mailen: patonai.ildi27@gmail.com

Az érdeklődőknek részletes táborprogramot és jelentkezési lapot küldünk e-mailben.

Mindenkit örömmel várnak a szervezők!

Ordinációk egyházkerületünkben

Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület püspöke lelkészé szenteli:

Papp Judit

lelkészjelöltet

2010. július 3-án, Szombathelyen;

Pongrácz Máté

lelkészjelöltet

2010. július 10-én Győrön;

Weltler Gábor

lelkészjelöltet

2010. július 10-én Sopronban;

Nagy Gábor

lelkészjelöltet

2010. július 24-én Tordason.

Egyházkerületünk új lelkészeit lapunk
szeptemberi számában mutatjuk be.

Falvak kerültek víz alá egyházkerületünkben

Bőny, Bana és Rétalap életében mozgalmas időszakon vagyunk – egyelőre – túl. A Bakonyból jövő első áradás olyan hirtelen történt, hogy a falvak másik felén élők közül sem értesült mindenki a vízbetörés okozta károkról. S mire az első árvíz után begyűjtöttük a homokzsákokat, már lehetett készülni az újabb védekezésre.

Istennek hála, erre már lehetett készülni, és amiatt különösen képpen is hálásak lehetünk, hogy a sok-sok kitarító, szorgos kéz által felrakott bőnyi homokzsákkal ellenállt a hirtelen képződött tönyomásának!

Győrben segélykoncertet szerveznek a megyei károsultak támogatására, a helyi polgármesteri hivatalban gyűjtik a felajánlásokat s a károsultak kéréseit. Egyházunk és egyházmegyénk elnöksége egy vasárnapi perselypénz elküldését kéri gyülekezeteinktől! Ehhez kapcsolódva elsősorban használt, de üzemképes eszközök, bútorok, szőnyegek felajánlását kérjük.

Pénzbeli támogatásokat – „Árvíz” megjelöléssel – a Bőnyi Evangélikus Egyházközség számlaszámára lehet befizetni. Számlaszám: 63200016-11032041

További információ Magassy Zoltán evangélikus lelkésztől kérhető a 20/824-4808 telefonszámon, illetve a magassy.zoltan@gmail.com e-mail címen.

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület lapja

Megjelenik havonta, dunántúli terjesztésben

Lapunk legközelebbi száma
2010. szeptember 12-én
jelenik meg

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula

Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)

Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. út 26.

Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169

Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639

Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Líceum)

Felelős kiadó: Tölli Balázs

Telefon: 99/512-430

Készült: Újsziget-rotta Sárvár – 950 példányban

Kapható: a templomokban, gyülekezeti iratterjesztésben

Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 40 €

E-mail: harangszo@lutheran.hu

Internet: www.harangszo.hu

ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok

27. Mégsem olyan szegényesek a Szentháromság jelei?

Be kell vallanom, hogy a legutóbbi lap-számban megjelent cikkemben elhamarkodottan minősítettem szegényesnek a Szentháromság szimbólumait. Az ismereteim bizonyultak töredékesnek, hiányosnak, és egyáltalán nem biztos, hogy amikor most újabb három szimbólumot próbálok leírni, nem akadhatnak még számomra.

Az elsöre, talán a legkülönösebbre, evangélikus országos hetilapunk, az Evangélikus Élet Szentháromság ünnepére megjelent számának címlapképe (Boda Zsuzsa felvétele) és a képhez kapcsolódó tanítómeditáló sorok nyitották rá a szememet. A felvételen lóheremező részlete látható. A lóhere az egyik legértékesebb szálastakarmányféle. Értékéhez képest kell bánni vele. Szárítása, petrencébe rakása, behordása különös gondot igényel. Csak hajnaltájban vagy késő délután lehet vele dolgozni. Akkor is csak nagyon óvatosan, hogy a takarmány legértékesebb része, a levelek le ne peregenek. Nálunk édesapám szinte „fűszerként” keverte a gyengébb minőségű széna közé, hogy azt feljavítsa. Nekünk, gyerekeknek csak gondos munkát jelentett.

A nagyon ritkán található négylevelűt szerencsehozónak gondolják sokan. De Szent Patrik, a „zöld sziget”, Írország miszterionáriusa nem a négylevelűt kereste, ha-

nem a közönséges háromlevelűt használta szimbólumként arra, hogy a Szentháromság titkát valahogy közelebb hozza az 5. század frissen kereszténnyé lett népéhez. „Tanításában a növény három levele jelképezte az Atya, a Fiú és a Szentlélek háromságát, akik mégis egy létben egyesülnek, mint ahogy a lóherének is egy szára van.” (Ev. Élet, 2010. május 30.) Ennek a Szentháromság-szimbólumnak szinte egyedülálló szépsége és értéke, hogy a hit titkát nem a későbbi szimbólumok mérnöki rajzos pedantériájával, hanem a teremtett világ egyik takarmánynövényének a legegyszerűbb, ember számára is látható, tapintható hétköznapi-ságával merészkedett közelebb hozni. Az írek máig sem felejtették ezt a szimbólumot. A „zöld sziget” népe ma is a hithez való hűség jelét látja a kaszálni vagy legeltetni való háromlevelű, egy szárú takarmánynövényben. (Jörg Erb: Die Wolke der Zeugen. II./57.)

A második szimbólum a westfalai Soest „St. Maria zur Wiese” ma evangélikus templomában található. Színes alabástrom dombormű, a trónuson ülő, kezét áldásra emelő Atya a keresztre feszített Jézust tartja az ölében, úgy, hogy a kereszt felső szára felett lebegő Szentlélek galamb egyúttal az Atya szívének helyén található. Képileg is

olyan egységben, ahogy a későbbi Szentháromság-szoborcsoportoknak nem igen sikerült. Gondoljunk Jn 12,20-ra: görögök jönnek, látni szeretnék Jézust. Jézus pedig elkezdi beszélni a búzaszem földbeeséséről, kereszthalálában megnyilvánuló dicsőségéről. Az Atya szíve szándéka Krisztus áldozata, halála, amelynek a dicsőségét a Szentlélek ragyogtatja fel.

Harmadikként a bajorországi Heilsbronn – ma szintén evangélikus – „St. Marien u. Jakobus-Kirche” egyik oltárképe már drámai képpé oldja a Szentháromság-szimbólumot. Az Atya jobb kezével ítéltre emelt kardját a feltámadott-keresztre feszített, oldalsó felé mutató Krisztus fogja fel a balkezével. A Szentlélek galambja pedig a kard élén ül. A képpé oldott szimbólum alig szorul magyarázatra: A Szentháromság szeretetegysége Krisztus értünk hozott, ítéletünket magára vevő áldozatában tárul fel.

Minden Szentháromság-szimbólum grafikus jelben, szoborban vagy képben nem titkot nyitogató kulcs, hanem hangprédikáció arról, hogy a teljes Szentháromság nem önmagáért, hanem érettünk és üdvösségünkért cselekedett és cselekszik.

Dr. h. c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

Egyháztörténeti mozaikok...

Harcosok a reformációban

Az „előreformátor” Jan Hus (1369 körül – 1415)

Egyháztörténeti sorozatunkban ma új szakasz kezdődik. Eddig az ó- és középkorral foglalkoztunk, most a nevek helyett foglalkozunk így össze: az üldözés, a teológiai fejlődés, a szerzetesség és a pápaság kérdéseivel foglalkozunk a jövőben. Sok mindent kellett volna érinteni, de ezek kikerülhetetlenek voltak a kor megértéséhez. Ezzel az írással azonban átlépünk az újkorba, ezen belül pedig a reformáció korszakába. Furcsa talán, hogy Luther nevét nem vesszük elő, de vele tavaly foglalkoztunk, viszont harcostársai életével és szolgálatával adósok vagyunk. Azokat „vesszük elő”, akiknek idén valamilyen évfordulója van, vagy talán ismeretlenebbek.

Tudom, hogy a cím kérdéseket vet fel. Lehet elő-reformációról beszélni? Tudomásul kell vennünk: a reformáció nem Lutherrel indult. Az egyház reformációja, visszaformálása az eredetire, már régóta „a levegőben volt”. Egyházvezetők, teológusok, egyszerű emberek beszéltek erről. Tudunk „reform-zsinatokról”, sőt „reform-pápákról” is. Mégis kellettek olyanok, akik az ügy „harcosáivá” lettek.

Igen, a reformációnak voltak „előharcosai”, és később folytatói is. – A másik furcsa talán Husz eredeti neve. Husz Jánosnak nevezzük majd mi is, de a címben meghagyjuk eredeti formájában nevét.

„Husz János 1369 körül született egy dél-cseh kis falucsukában, ahol száz éve számtalan ember vallotta magát titokban vagy nyíltan waldensnek, s ahol a piacon újra meg újra vándorprédikátorok léptek fel, akik égő szemmel, heves taglejtésekkel a pápát Antikrisztusnak nevezték, a kardinálisoknak és püspököknek szemére vetették, hogy sem szavukkal, sem életükkel nem tartják magukat a Szentírásához és Krisztushoz, hanem hatalomra törnek és palotákban laknak” – olvassuk egy emlékezésben. Lám, ez a mondat is elárulja, hogy a reformáció ügyének „elő-harcosa” volt például másokkal Petrus Wald is, és a reformáció már a piacokon is téma volt.

Husz életéről keveset tudunk. Édesapja fuvaros volt, aki árut szállított felföldön és külföldről. Az édesanyjáról tudjuk, hogy templomos keresztyén volt. A fiatal Jan tanulmányait Prachatiitzban kezdte, aztán a prágai főiskolán szerzett magiszteri, majd

1398-ban professzori címet. Két évvel később pappá szentelték. Miután a cseh király nővére angol királyné lett, Oxford és Prága között élénk kapcsolat alakult ki. Ilyen módon jutott el John Wiclif angliai professzor tanítása Prágába, aki az Írásból megértette, hogy az egyház útja nem jó irányba vezet. Erről könyveket is írt. Husz János, aki 1401-ben a prágai Betlehem-templom prédikátora lett, Wiclif tüzes követője és tanítványa, írásában és beszédeiben erről tanúbizonyságot is tett. Nem titkolta véleményét a papokról: „Rangjuk magas, értelmük kevés, nyelvük pereg, kezük lusta, sok a beszédjük gyümölcs nélkül, vak örök, néma küldöttek, béna futók, orvosok, akik tudatlanok a betegségek ismeretében.”

Elindult a támadás ellene. Eltiltották hivatalától, amit Husz nem vett tudomásul: „csak a jó parancsoknak szabad engedelmessé válni” – hirdette. Közben egy pápai bulla Wiclif tanítását elítélte, iratait elégették. Husz Jánost ez sem rendítette meg, hívei is egyre többen gyülekeztek köré. Az egyetemen is több előadást tartott Wiclif védelmében.

(Folytatás a 4. oldalon.)

